

16
Колес-г. № 21/93г.
9 септ. - г. С. Химнартъ
Носр. - 28. XII. 93г.
20. XII. 93г.

1
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № КС-43

Дата 20. XII. 1993г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГОСПОЖИ И ГОСПОДА СЪДИИ,

Народното събрание на Република България с Решение по доклада на Временната анкетна комисия за проучване и установяване на факти, свързани с нарушаване принципа на доброволност при определяне етническата принадлежност на учениците от общините на Якоруда и Гоце Делчев (ДВ, бр. 84/1993 г.) прие, че резултатите от извършеното към 4.12.1992 г. преброяване на населението и жилищния фонд в Републиката "по признаците с № 11, 12 и 13 от преброителната карта за населението не съответствуват на реалната етнодемографска структура на населението за районите на Якоруда и Гоце Делчев". Посочените с цифри признаци се отнасят до вероизповеданието, етническата принадлежност и майчиния език.

В конституционното право е общоприето, че свободата на мисълта, съвестта и религията съставляват сфера, в която е недопустимо вмешателство от страна на държавата. Приобщаването на човека към едно или друго вероизповедание зависи от неговото интимно убеждение, върху което държавата, дори ако поиска, не би имала възможност да упражни материално въздействие. Такова е разбирането и на българския законодател като казва, че вероизповеданията са свободни и независими от държавата (чл. 13, ал. 1 и 2), че свободата на съвестта, на мисълта и на избора на вероизповедание и на религиозни или атеистични възгледи е ненакърнима (чл. 37, ал. 1). Това е и Вашето становище, уважаеми дами и господа конституционни съдии, изразено по категоричен начин с Решение № 5 от 11.06.1992 г. по конституционно дело № 11/1992 г. (ДВ, бр. 49/1992 г.). Юридическото съдържание на правото на вероизповедание според сега действащата Конституция обхваща на първо място правото на свободен избор на вероизповеданието, както сме посочили в цитираното по-горе свое решение. Текстовете на чл. 13, ал. 1 и 2 и чл. 37 от Конституцията на Република България имат за основа чл. 18 от Международния пакт за гражданските и политическите права - в сила за Република България от

23.03.1976 г. (ДВ, бр. 43/1976 г.), който на основание чл. 5, ал. 4 от основния закон е част от вътрешното право на страната. Именно този текст безспорно определя и Вашето становище по посоченото конституционно дело, защото отдавна правото е постановило, че правото на свобода на мисълта, съвестта и религията включва възможността всеки свободно да възприема или има религия, или каквато и да било вяра по свой избор и свободата индивидуално, или съвместно с други, публично или в частния живот, да дава изява на своята религия или вяра чрез ритуали, наблюдения или обучение (чл. 18 от посочения международен договор).

Същият международен договор, който е част от българското вътрешно право, в своя чл. 27 прокламира, че в държавите, в които съществуват етнически, религиозни или езикови малцинства, лицата, принадлежащи към тези малцинства, не могат да бъдат лишавани от правото да имат съвместно с другите членове на своята група собствен културен живот, да изповядват и практикуват собствената си религия (тази, която свободно са избрали) или да си служат с родния си език. Въпросът дали в дадена държава съществуват или не малцинства, е въпрос фактически, а не правен. Не правото прави хората различни по тяхната религия, език или култура, но правото трябва да признае и гарантира правото да бъдеш различен. Родният (майчиният) език е въпрос на факт. Безспорно дали в дадено семейство от най-ранна детска възраст се говори даден език или не е нещо, което може да се установи по обективни критерии. Но въпросът каква да бъде етническата идентичност е въпрос на самоопределение - на свободен избор, въпрос на лично право, непосредствено свързано с интимния духовен мир на човешката личност и поради това представлява ценност от висш порядък.

Отказът от правото на етническо самоопределение лишава гражданите - самоопределили се като принадлежащи към дадена етническа група, от правната гаранция да имат собствен културен живот в съответствие с чл. 27 от Международния пакт за гражданските и политическите права.

Като имаме предвид всичко това най-малкото като странно, ако си позволим да си служим не с категориите на правото, може да се определи решението на 36-то Народно събрание, с което по същество парламентът определя каква е религиозната и етническа принадлежност на групи хора, граждани на Република България.

въз основа на по-горе изложените аргументи отправяме настоящото искане до Конституционния съд на Република България на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията за установяване противоконституционността на Решението (ДВ, бр. 84/1993 г.) на 36-то Народно събрание в частта му относно свободния избор на вероизповедание и определяне на етническата принадлежност.

Списъкът на народните представители, приложен към настоящото искане, е неразделна част от него.

1. Ариф Мустакалов - 3
2. Мехмед Савад
3. Цв. Милев -
4. Мехмед Херман
5. Хасан Трабев
6. Хасан Ах. Карамандо
7. Димитър Сейранов
8. Зия Алиев
9. Юсеф Али Наврузов
10. Вегат Ахмет Социалов
11. Сухви Касан
12. Бахри Редже Юмер
13. Аман Октан
14. Аман Доган
15. Ибрахим Тосун Татарев
16. Ремзи Осман
17. Красимир Наврузов
18. Радя Валиев
19. Стефан Ал. Караджов
20. Д. Цолев
21. Ихан Вели
22. Исмаил М. Исмаил
23. Мерхуре Мустафа
24. Османов
25. Георги Кеворкян
26. Димитър Вужев
27. Пламен Атанасов
- 28.

- 29. Хасан Ами Хасан - *Handwritten notes*
- 30. Редзад Мех. Таттар - *Handwritten notes*
- 31. Кадур Кадур - *Handwritten notes*
- 32. Юхан Мехтар - *Handwritten notes*
- 33. *Handwritten notes*
- 34. Асен Мидубен - *Handwritten notes*
- 35. Худ Дарган Тарган - *Handwritten notes*
- 36. Марун Хунтар - *Handwritten notes*
- 37. Янко Комучаров - *Handwritten notes*
- 38. Сирван Бадур - *Handwritten notes*
- 39. Армасо Умаров - *Handwritten notes*
- 40. Ромини Ионд - *Handwritten notes*
- 41. Петър Мехтар - *Handwritten notes*
- 42. ВЕИЧЛАВА Тарова - *Handwritten notes*
- 43. Сомо Сиданов - *Handwritten notes*
- 44. Николай Василев
- 45. Век. ел. Г
- 46. *Handwritten notes*
- 47. Антан Зинев - *Handwritten notes*
- 48. Грива АТОРАОВ - *Handwritten notes*

Смгва

ОСОБЕНО МНЕНИЕ: От петимата парламентаристи
"Сбор за демокрация".

На основание чл. 150, ал. 1 и чл. 149, ал. 4 от Конституцията Конституционният съд да се произнесе за съответствието на решение на Народното събрание ДВ, бр. 84/93 г. с международния пакт за гражданските и политически права и Конституцията на Република България.

Следват подписите:

49. 1. *Тодор Гинев*
50. 2. *Свещан Захариев*
51. 3. *Радан Симиджиев*
52. 4. *Михаил Душков*
53. 5. *Александър Венев*
54. 6. *Петър Карзанов*